



VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. spalio 19 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Arūno Kaminsko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), Margaritos Stambrauskaitės ir Donato Vansevičiaus,

dalyvaujant pareiškėjams Eglei Mirončikienei, Leonui Kerosieriui, asociacijos „Lietuvos pensininkų sąjūdis“ atstovui Jonui Kazimierui Burduliui, asociacijos „Vilnijos“ draugijos atstovui Kazimierui Garšvai,

atsakovės Vilniaus miesto savivaldybės tarybos atstovei Valerijai Prichodko,

viešame teismo posėdyje išnagrino administracinę bylą pagal pareiškėjų asociacijos „Vilnijos“ draugijos, asociacijos „Lietuvių tautinio jaunimo sąjunga“, asociacijos „Lietuvos pensininkų sąjūdis“, Leono Kerosieriaus ir Eglės Mirončikienės skundą atsakovei Vilniaus miesto savivaldybės tarybai dėl sprendimo panaikinimo.

Teismas, išnagrinęs bylą,

n u s t a t ė:

Pareiškėjai asociacija „Vilnijos“ draugija, asociacija „Lietuvių tautinio jaunimo sąjunga“, asociacija „Lietuvos pensininkų sąjūdis“, Leonas Kerosierius ir Eglė Mirončikienė (*toliau – ir pareiškėjai*) su skundu kreipėsi į teismą, prašydami panaikinti Vilniaus miesto savivaldybės tarybos (*toliau – ir Taryba*) 2018 m. vasario 7 d. sprendimą Nr. 1-1348 „Dėl Lecho Kačynskio vardo suteikimo gatvei ir jos ribų“ (*toliau – ir Sprendimas*). Pareiškėjai taip pat pateikė prašymą kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą dėl Lenko kortos atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai vertinimo.

Skunde pareiškėjai nurodė, kad Sprendimas pažeidžia Konstitucijos 25 ir 29 straipsnius, kurie draudžia kurstyti tautinę nesantaiką, varžyti ar teikti privilegijas dėl tautybės, kalbos, kilmės, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu, kad Sprendimas neatitinka Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 34 punkto nuostatų bei Pavadinimų gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems objektams suteikimo, keitimo ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 1V-578, 3 punkte nurodytų

kriterijų – personalijų nuopelnų Lietuvos valstybės ar krašto istorijai, mokslui, menui, kultūrai, politikai ir kitoms visuomeninio gyvenimo sritims; pavadinimas neturi trikdyti visuomenės saugumo, viešosios tvarkos, kurstyti tautinės, rasinės, religinės ar socialinės neapykantos, prievartos ir diskriminacijos.

Pareiškėjų teigimu, projektą dėl gatvės pavadinimo Lecho Kačynskio vardu inicijavo „Valdemaro Tomaševskio bloko“ Lietuvos Lenkų rinkimų akcija – Krikščioniškų šeimų sąjunga (*toliau – ir LLRA-KŠS*), kuri atvirai demonstruoja, kursto ir remia Lietuvos lenkų nelojalumą Lietuvos valstybei, kryptingai veikia prieš pietryčių Lietuvos piliečių integraciją, kursto tautinę nesantaiką. Partija nuolat inicijuoja antikonstitucinius tautinių mažumų, vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose, politinių partijų įstatymus ir pataisas, kuriais siekiama įtvirtinti lenkų tautinei bendruomenei išskirtines teises, skleidžia melagingus Lietuvos istorijos faktus, esą rytų Lietuvos teritorijos, kur šiuo metu didelė gyventojų dalis kalba lenkų, rusų, gudų kalbomis, yra etinės Lenkijos žemės, dėl istorinių įvykių patekusios Lietuvos valstybės jurisdikcijai. Tokią politiką ir iškreiptą istorijos interpretaciją palaikė ir aktyvus šios partijos rėmėjas – Lenkijos prezidentas L. Kačynskis. Bandymai išstumti senus autentiškus lietuviškus vietovardžių, gatvių ir aikščių pavadinimus tampa įprasta Vilniaus krašto savivaldybių tarybų, kuriose LLRA-KŠS partijos atstovai sudaro daugumą, veiklos dalimi. 2009 m. atsiprašęs už Lenkijos dalyvavimą Čekijos padalijime 1938 m., L. Kačynskis to paties nepasakė Lietuvai; niekada nėra viešai išreiškęs jokių apgailestavimo ar atsiprašymo dėl lietuviams ypač skausmingos 1920–1939 m. Vilniaus krašto okupacijos, nepagerbė žuvusių už Vilniaus kraštą lietuvių atminimo. Žuvusio Lenkijos prezidento veikla prieštaringai vertinama tiek Lenkijoje, tiek Lietuvoje. Iš viešos informacijos žinoma apie jam iškeltas bylas dėl šmeižto, ir net kaltinimus dėl perversmo organizavimo.

Nėra žinoma faktų, patvirtinančių šio asmens ypatingus nuopelnus Lietuvos valstybės ar krašto istorijai, mokslui, menui, kultūrai, politikai ir kitoms visuomeninio gyvenimo sritims. L. Kačynskio geri santykiai su Lietuvos Prezidentu V. Adamkumi neturėjo jokio tęstinumo ir nedavė jokių esminių pokyčių Lietuvos ir Lenkijos tarpvalstybiniais santykiams. L. Kačynskis Lietuvoje yra žinomas kaip prieštaringai vertinamos Lenkų kortos iniciatorius. Lenko korta vertintina kaip įsipareigojimas užsienio valstybei galimai prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Pareiškėjai patvirtino, kad Sprendimas priimtas pažeidžiant Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatas, nes priimant Sprendimą Tarybos nariai, priklausantys LLRA-KŠS, nenusišalino. Buvo pažeistas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas bei Vilniaus miesto savivaldybės tarybos veiklos reglamentas. Nagrinėjamas klausimas nebuvo aptartas nei su vietos bendruomeninėmis, nei su Tarybos visuomeninėmis komisijomis, kurios, remiantis 2016 m. sausio 20 d. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-300 patvirtintų nuostatų 1 punktu, yra skirtos padėti Tarybai ir komitetams gauti gyventojų, bendruomenių ar profesiniu pagrindu narius vienijančių organizacijų, institucijų atstovų nuomonę nagrinėjamais klausimais.

Taryba, priimdama Sprendimą, pažeidė ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 ir 29 straipsnius bei kitas teisės aktų nuostatas.

Teismo posėdžio metu pareiškėjai bei jų atstovai palaikė skunde išdėstytus argumentus ir prašė teismo jų skundą tenkinti visą.

Atsakovė Taryba atsiliepime į pareiškėjų skundą su pareiškėjų skundu nesutiko ir prašė teismo jo netenkinti.

Atsiliepime nurodė, kad iš pareiškėjų skundo nėra aišku, kokias jų teises ar teisėtus

interesus Sprendimas galėtų pažeisti. Priešingai, pareiškėjai Sprendimo neteisėtumą ginčija nurodydami, kad Sprendimas pažeidžia Konstitucijos 25 ir 29 straipsnius, kurie draudžia kurstyti tautinę nesantaiką, varžyti ar teikti privilegijas dėl tautybės, kalbos, kilmės, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu; kad Sprendimas neatitinka Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 34 punkto nuostatų bei Pavadinimų gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems objektams suteikimo, keitimo ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo, patvirtinto Vidaus reikalų ministro 2014 m. kovo 13 d. įsakymu Nr. 1V-578, 3 punkte nurodytų kriterijų; kad Sprendimas priimtas pažeidžiant Vilniaus miesto savivaldybės tarybos veiklos reglamento nuostatas. Sprendė, jog akivaizdu, kad pareiškėjai ginčija Sprendimo atitikimą minėtų teisės aktų reikalavimams, tačiau nenurodo, kokios konkrečios jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti.

Pažymėjo, kad Sprendimas nėra individualus teisės aktas, nėra priimtas pareiškėjų atžvilgiu ir nesukelia šiems jokių teisinių pasekmių. Akivaizdu, kad teismui panaikinus ginčijamą sprendimą, jokios pareiškėjų subjektinės teisės nebūtų apgintos, tai reiškia, kad Sprendimo panaikinimas nesukeltų pareiškėjams jokių teisinių pasekmių.

Pabrėžė, kad net jei laikyti, jog pareiškėjai kreipėsi į teismą gindami viešąjį interesą, jis teisme gali būti ginamas tik esant dviem sąlygoms: viešieji interesai ginami tik įstatymų numatytiems subjektams kreipiantis į teismą ir tik įstatymų numatytais atvejais. Bylą nagrinėjantis teismas, sprenddamas dėl viešojo intereso pažeidimo, kiekvienu atveju patikrina, ar subjektas, kuris kreipiasi į teismą, turi įstatyme numatytus įgaliojimus, ginant viešąjį interesą. Jei tokia teisė įstatymu nesuteikta, teismas negali konstatuoti į teismą besikreipusio asmens materialinio suinteresuotumo ir tenkinti jo reikalavimą, apginti viešąjį interesą. Sprendė, jog akivaizdu, kad šiuo konkrečiu atveju, pareiškėjams joks įstatymas nesuteikia teisės ginti viešąjį interesą kreipiantis į teismą.

Atsiliepime nurodė, kad priimant Sprendimą jokios teisės aktų nuostatos nebuvo pažeistos, todėl vertino, kad priimtas Sprendimas yra teisėtas bei pagrįstas, o pareiškėjų skunde nurodytus argumentus vertino kaip subjektyvią pareiškėjų nuomonę, kuri nesudaro jokio faktinio ar teisinio pagrindo naikinti ginčijamą sprendimą.

Teismo posėdžio metu atsakovės atstovė palaikė atsiliepime į pareiškėjų skundą nurodytus argumentus ir prašė teismo pareiškėjų skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Teismas

konstatuoja:

Byloje ginčas kilo dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 7 d. sprendimo Nr. 1-1348 „Dėl Lecho Kačynskio vardo suteikimo gatvei ir jos ribų“, kuriuo bevardei Vilniaus miesto savivaldybės gatvei Šnipiškių seniūnijoje buvo suteiktas Lecho Kačynskio vardas, teisėtumo bei pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (*toliau – ir ABTĮ*) 5 straipsnio 1 dalis nustato, kad kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Pagal ABTĮ 23 straipsnio 1 dalį, skundą (prašymą) dėl viešojo ar vidaus administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) turi teisę paduoti asmenys, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Išvardintos ABTĮ nuostatos garantuoja asmeniui teisę kreiptis į administracinį teismą ir nustato, jog tokiam

kreipimuisi pakanka, kad asmuo manytų, jog jo teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti, t. y. pakankamas asmens subjektyvus suvokimas apie jo teisių ar interesų pažeidimą. Tačiau nurodytos nuostatos taip pat reiškia, kad teismas, nagrinėdamas administracines bylas, privalo nustatyti, kuo pasireiškia pareiškėjo nurodytas pažeidimas, t. y. kiekvienu konkrečiu atveju nustatyti, ar asmuo, kuris kreipėsi dėl pažeistos teisės (intereso) gynimo, turi jo nurodytas teises (įstatymų saugomus interesus), ar šios teisės (interesai) objektyviai yra pažeistos asmens nurodytu būdu (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (*toliau – ir LVAT*) 2005 m. balandžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A11-443/2005, 2008 m. rugpjūčio 8 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-906/2008). Tai reiškia, jog kiekvienam subjektui turi būti užtikrinta jo pažeistų teisių ar teisėtų interesų gynimo galimybė, tačiau toks suinteresuotas asmuo, kreipdamasis į teismą, privalo įrodyti, kad jis turi subjektinę teisę, kad šią teisę pažeidžia, kėsiasi pažeisti ar ginčija atsakovas. Taip pat pažymėtina, jog suinteresuoto asmens teisė kreiptis į teismą nereiškia teisės reikalauti ginti nuo pažeidimų bet kieno teisę, o reiškia galimybę kreiptis į teismą tik dėl to, kad būtų apginta jo (pareiškėjo) subjektinė teisė ar įstatymų saugomas interesas (LVAT 2009 m. spalio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A662-1157/2009). Be to, šių teisės normų sisteminis vertinimas leidžia teigti, kad į administracinį teismą asmuo turi teisę kreiptis tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, priimtų viešojo administravimo srityje (LVAT 2004 m. sausio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-7-121-2004).

Teismas, įvertinęs pareiškėjų skundo argumentus, pritaria atsakovės atsiliepime išdėstyta pozicijai, jog pareiškėjai skunde nenurodė nei vieno argumento, kokias pareiškėjų teises priimtas Sprendimas pažeidžia. Iš skundo argumentų spręstina, jog pareiškėjai su skundu į teismą kreipėsi gindami viešąjį interesą.

Aiškindamas ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 3 punkte ir 55 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą reguliavimą, LVAT yra pabrėžęs, jog viešasis interesas teisme gali būti ginamas tik esant dviem sąlygoms: viešieji interesai ginami tik įstatymų numatytiems subjektams kreipiantis į teismą ir tik įstatymų numatytais atvejais. Bylą nagrinėjantis teismas, spręsdamas dėl viešojo intereso pažeidimo, kiekvienu atveju patikrina, ar subjektas, kuris kreipiasi į teismą, turi įstatyme numatytus įgaliojimus ginti viešąjį interesą. Jei tokia teisė įstatymu nesuteikta, teismas negali konstatuoti į teismą besikreipusio asmens materialinio suinteresuotumo ir tenkinti jo reikalavimą apginti viešąjį interesą (LVAT 2013 m. rugpjūčio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-580/2013, 2013 m. rugsėjo 23 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A520-211/2013).

Administracinių teismų praktikoje, aiškinant ABTĮ 55 straipsnio 1 dalį, pažymėta, kad iš šios normos turinio akivaizdu, kad tokia teisė, t. y. kreiptis į teismą su pareiškimu, kad būtų apgintas viešasis interesas arba apgintos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai, organizacijai turi būti specialiai ir nedviprasmiškai suteikta (LVAT 2017 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2307-575/2017).

Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asociacija – savo pavadinimą turintis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – koordinuoti asociacijos narių veiklą, atstovauti asociacijos narių interesams ir juos ginti ar tenkinti kitus viešuosius interesus. Šioje teisės normoje paminėtos sąvokos „atstovauti“ ir „ginti“ yra naudojamos plačiausia bendrinės kalbos reikšme ir nėra tapačios „atstovavimo“ ir „teisminės gynybos“ sąvokoms naudojamoms apibūdinti teisinius procesus. Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymas nėra skirtas kaip nors paneigti ar pakeisti nuostatas, išdėstytas ABTĮ. Jeigu asociacija nusprendžia ginti asociacijos narių interesus teisme, ji privalo vadovautis ABTĮ

nuostatomis, nes šis įstatymas nustato administracinių bylų dėl ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimo tvarką (ABTĮ 1 straipsnio 1 dalis).

Į bylą pateikti asociacijų „Vilnijos“ draugija, „Lietuvos pensininkų sąjūdis“ ir „Lietuvos tautinio jaunimo sąjungos“ įstatai (b. l. 30–37, 39–42, 43–47), Asociacijų įstatymo nuostatos bei ABTĮ nuostatos nesuteikia pareiškėjams teisės ginti viešąjį interesą kreipiantis į teismą. Nenustačius pareiškėjų įgaliojimų ginti viešąjį interesą, konstatuotina, pareiškėjai nelaikytini suinteresuotais asmenimis pagal ABTĮ 5 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir 55 straipsnio 1 dalį.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, teismas daro išvadą, kad nagrinėjamoje byloje pareiškėjai neturi materialinio suinteresuotumo.

Teismas konstatuoja, kad, nenustačius pareiškėjų materialinio suinteresuotumo, pareiškėjų skundas yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Teismui konstatavus pareiškėjų materialinio suinteresuotumo nebuvimą, jų pateiktas prašymas kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą dėl Lenko kortos atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai vertinimo nevertintinas.

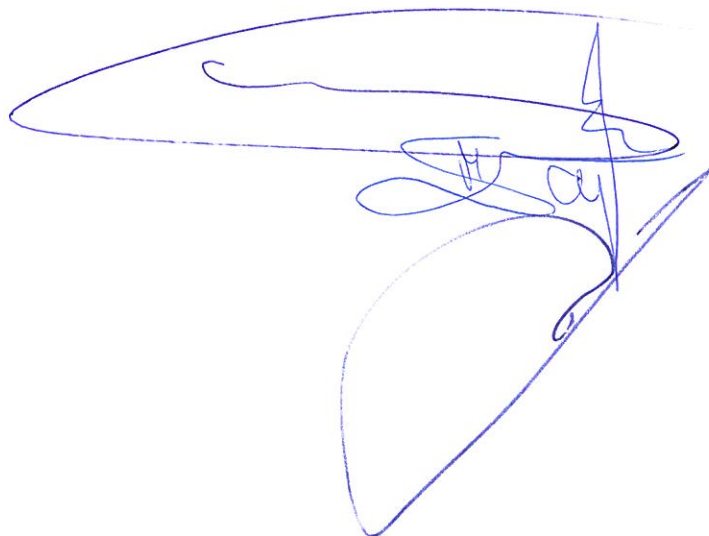
Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84–87 straipsniais, 88 straipsnio 1 punktu, 132, 133, 134 straipsniais, teismas

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjų asociacijos „Vilnijos“ draugija, asociacijos „Lietuvių tautinio jaunimo sąjunga“, asociacijos „Lietuvos pensininkų sąjūdis“, Leono Kerosieriaus ir Eglės Mirončikienės skundą atmesti.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui.

Teisėjai



Arūnas Kaminskas

Margarita Stambrauskaitė

Donatas Vansevičius